artevelde hogeschool

Onderzoek en Innovatie
Gezondheid en Zorg

De zorg van morgen?
Die maken we samen!

Inhoud

05 Voorwoord

07 2023 in cijfers

08 2023 in beeld

10 Onze werking
- Onze missie
- Onze werking

12 Onderzoekers aan het woord

15 Onze onderzoeksprogramma's
- Active and Healthy Ageing
- Leiderschap in de zorg
- Mensgerichte technologie
- Toekomstbestendige eerstelijnzorg
- Academische werkplaatsen

35 Onze labs
- Fablab
- Simlab - Sim@art
- Audiolab

37 Aan de slag met onze projecten en onze experten?

40 Hoe kunnen we jou helpen?

41 Ken je de zorgvernieuwers?

42 Blijf op de hoogte van onze activiteiten

Voorwoord

Beste partner

In september 2020 werd onderzoek aan Arteveldehogeschool herboren. Vanuit de échte ambitie om het verschil te maken ontstonden vijf onderzoeks- en innovatiecentra, ten dienste van het werkveld. De hogeschool werd meer dan een school; onderzoek en innovatie werd een basisactiviteit.

Zo werd ook Onderzoeks- en Innovatiecentrum Gezondheid en Zorg geboren. De boorling was bij de start niet te identificeren, we moesten hem met z'n allen leren kennen maar we wisten wel: hij kwam uit goede bodem, want praktijkgericht onderzoek aan Arteveldehogeschool kent al een duurzame traditie. Ons DNA is impactvol en resultaatsgericht, warm en authentiek, cocreatief en transdisciplinair, ambitieus en baanbrekend.

Maar waar gingen we naartoe met deze boorling? Wat was onze ambitie, wat was onze bestaansreden? Vanuit een breed marktonderzoek bij een grote groep partners slaagden we er in de échte trends en noden van onze sector te capteren, te koppelen aan onze eigen expertise en zo focus te brengen. De nood aan kwaliteitsvolle ouderenzorg, de vele uitdagingen in de eerste lijn, de implementatiekansen van technologie en de zorg voor de zorgverlener: hier ligt de Vlaamse gezondheidszorg van wakker. Vier innovatielijnen ontstonden: Toekomstgerichte Eerste Lijn, Leiderschap in de Zorg, Mensgerichte Technologie en Active and Healthy Ageing. Dit zijn de drivers van ons collectief aan multidisciplinaire onderzoekers, de richting waarin we uit willen.

Onze focus werd door het werkveld enthousiast onthaald: we bouwden nieuwe nationale en internationale partnerships, schreven nieuwe projecten en groeiden sterk, en realiseerden de impact waar we die willen: in het werkveld. Praktijkgericht onderzoek had ook praktijkgerichte labo's nodig, en dus bouwden we aan een Simulatielab, een Fablab, een Foot Health Lab en een audiolab. Allemaal binnen handbereik op onze campus, en open voor onze partners. Ambitieus en met veel goesting kijken we de toekomst tegemoet. Met weinig woorden, maar vooral met veel daden. We zetten zo nog sterker in op de verspreiding van de resultaten, het inspireren en ondersteunen van onze partners. Samenwerking 2.0 geven we vorm: we ontwikkelen nieuwe, creatieve samenwerkingsvormen, gebaseerd op wederzijds respect en engagement. Want innoveren, dat doe je niet alleen.

Je leest het, het gaat goed met de boorling. Dankzij jullie, onze partners, heeft hij impact op de wereld. Want samen maken we de zorg van morgen.

Dr. Ine De Clerck
Hoofd Onderzoeks- en Innovatiecentrum Gezondheid en Zorg

2023 in cijfers

32 gefinancierde projecten waarvan **15** Arteveldehogeschool de lead heeft.

- 1 Amai!
- 1 Cera
- 5 Erasmus +
- 1 Toegepast Biomedisch Onderzoek
- 2 Europees Sociaal Fonds
- 1 Strategisch Basis Onderzoek
- 4 Koning Boudewijn Stichting
- 3 KCE's
- 3 Tetra's
- 2 innovatieprojecten van de Vlaamse Overheid
- 1 Industrieel Onderzoeks Fonds
- 8 Praktijkgerichte wetenschappelijke onderzoeksprojecten vanuit de Vlaamse Overheid

67 actieve onderzoekers uit 9 gezondheidszorgdomeinen: ergotherapie, audiologie, logopedie, mondzorg, podologie, verpleegkunde, vroedkunde, creatieve therapie en medische technologie

- 10 thematische cafés
- 138 keer concrete adviezen naar het werkveld op basis van concrete vragen en noden
- Meer dan 60 in company dienstverleningsprojecten

2023

in beeld

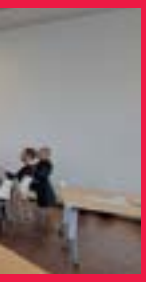

Onze werking

Onze missie

Samen maken we de zorg van morgen. Innovatie van de zorgpraktijk, toegankelijk voor elke zorgverlener en met respect voor elke zorgvrager. Effectief en cocreatief, met goesting en nieuwsgierigheid, ten dienste van het werkveld.

Onze werking

Ine De Clerck
Hoofd Onderzoek en Innovatie

Wij zijn een multidisciplinair collectief van creatieve onderzoekers en praktijkgerichte ontwikkelaars die samen met jou de uitdagingen in de gezondheidszorg tackelen. Want wij geloven in de kracht van de zorg, de zorgverlener en alle zorginnovatoren. We zijn denkers én doeners! We werken samen aan value-based en inclusieve preventie, zorg en therapie: levenslang én levensbreed. Met een haalbaar, duurzaam én impactvol resultaat, voor jou.
Samen maken we de zorg van morgen.

Ons startpunt ligt in het werkveld, bij de noden en vraagstukken van de zorgprofessionals en zorgorganisaties. We luisteren, dromen en denken nieuwsgierig en visionair mee. We gebruiken theoretische, wetenschappelijke kennis en evidentie, en zetten die om in warme, slimme, laagdrempelige en pragmatische oplossingen waarbij de zorgverlener en diens cliënt/patiënt centraal staan. Samen met een ecosysteem aan partners testen en verbeteren we de tools, en meten we de impact in de praktijk.
We onderzoeken, ontwikkelen en implementeren innovatie in de zorg, in zijn breedste zin, rond vier specifieke uitdagingen:

- Toekomstgerichte Eerste Lijn
- Active and Healthy Ageing
- Leiderschap in de Zorg
- Mensgerichte Technologie

“Wij zijn Onderzoeks- en Innovatiecentrum Gezondheid en Zorg

Met **meer dan 60 praktijkgerichte onderzoekers** uit diverse domeinen van de gezondheidszorg (verpleegkunde, logopedie, mondzorg, podologie, ergotherapie, vroedkunde, audiologie, creatieve therapie en medische technologie) slaan we de handen in elkaar om op jouw vraag een oplossing te bieden.

We combineren **evidence-based én practice-based werken**, ontwikkelen tools en richtlijnen, implementeren en evalueren.

Onze handvaten zijn zowel traditionele onderzoeksmethoden als het meer **creatieve human-centered design research**.

Ons team bestaat niet alleen uit onze onderzoekers. Een gans team staat hen bij: denk maar aan administratieve ondersteuning, een communicatie-aanpak en onderzoeksbegeleiding.
Daardoor kunnen we op een efficiënte manier een antwoord bieden op jouw vraag!

Onderzoekers aan het woord

Wat is jouw expertise?

Leen Bouckaert

"Dat is tweeledig. Eerst en vooral is dat ouderenzorg, als gerontoloog is dat logisch. En daarnaast is dat mijn interesse in technologie. Maar dan eigenlijk vooral heel laagdrempelige technologie en wat dat kan betekenen voor de dagelijkse praktijk van de zorgverlener. Want die heeft niet altijd zoveel digitale vaardigheden."

Dr. Mieke Embo

"Een combinatie van expertise in de wereld van de vroedvrouwen en het competentiegericht opleiden in de gezondheidszorg. Ik vind het heel fijn dat ik mijn expertise kan doorgeven aan studenten, onderzoekers en professionals."

Christel Van Vreckem

"Mijn expertise zit vooral op de domeinen voorbereidende lees- en spellingvaardigheden, technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en dyslexie. De doelgroep is vooral van kleuters tot en met jongvolwassenen binnen de domeinen lezen en spellen. Ook testontwikkeling, diagnostiek en therapie behoort tot mijn expertise."

Mike Jarrey

"Eerste lijn, doelgerichte zorg, reablement: dat past perfect binnen het kader van ergotherapie. Persoonsgericht werken, de klant thuis in hun eigen omgeving. Daar kunnen we enorm veel betekenen en werk ik graag aan mee."

Dieter Vyt

"Primair beschouw ik mezelf als onderwijskundige en docent in de verpleegkunde. Ik zou mezelf nooit volledig als onderzoeker bestempelen, maar ik waardeer de combinatie van onderwijs met een onderzoekscomponent. Ik richt me op onderzoek binnen ons simulatielab om onderwijsmethoden te evalueren: wat werkt, wat niet, en hoe we continu kunnen innoveren. Mijn focus ligt op het kruispunt van onderwijs en onderzoek, waarbij innovatie centraal staat. Mijn expertise ligt in het streven naar de beste methodieken voor de opleiding van studenten."

Liesbet Desmet

"Mijn specialisatie binnen logopedie is neurogene communicatiestoornissen, met een focus op onderzoek en behandeling van perifere aangezichtsverlammingen. In 2004 voltooide ik een specialisatieopleiding mimetherapie in Nijmegen, en sindsdien heb ik zowel onderzoek verricht als patiënten behandeld. In 2015 bracht ik de Mimetherapie-opleiding naar Vlaanderen, een uniek initiatief waar veel vraag naar is ondanks de niche."

Hoe lang werk je al binnen het Onderzoeks-en Innovatiecentrum en bij Arteveldehogeschool?

Leen Bouckaert

"Op Arteveldehogeschool werk ik al meer dan 17 jaar. Ik heb eigenlijk altijd wel onderzoek gedaan, maar soms wisselend. Afhankelijk van de projecten. Maar nu ben ik wel zo goed als fulltime betrokken binnen Onderzoek. Ik geef ook nog les binnen de opleiding Ergotherapie. Vooral dan bachelorproef begeleiding rond de topics van mijn onderzoeksprojecten."

Dr. Mieke Embo

"Ik werk sinds 1999 bij Arteveldehogeschool, eerst in de Opleiding Vroedkunde en nu binnen onderzoek. Mijn passie voor competentiegericht opleiden heb ik uitgewerkt binnen het curriculum vroedkunde en wilde dit wetenschappelijk onderbouwen. In 2006 ging ik op zoek naar onderzoeksmiddelen en in 2008 begon ik een doctoraatsstudie in Nederland over competentiegericht opleiden op de werkplek. Het onderzoek dat we deden, konden we direct implementeren in het onderwijs."

Christel Van Vreckem

"Ik werk in Arteveldehogeschool sinds 1995 en ik werk binnen onderzoek sinds ongeveer 2007. In 2010 is onze Vlaamse Test Begrijpend Lezen verschenen, na dus 2,5 jaar onderzoek."

Mike Jarrey

"Ik werk nu bijna 8 jaar op Arteveldehogeschool, waarvan ongeveer 4 jaar binnen Onderzoek. Ik startte met een Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoeksproject binnen

Reablement: een oproep rond innovatieve manieren van werken in de eerste lijn. En dat sloot mooi aan bij mijn ervaring als ergotherapeut in Londen. Ik startte er als eerste een reable-team."

Dieter Vyt

"Ik ben in 2010 begonnen aan Arteveldehogeschool, in combinatie met werken in een ziekenhuis als verpleegkundige op intensieve zorgen. Naast mijn masteropleiding, waarin ik kwantitatief en kwalitatief onderzoek deed voor mijn masterproef, en lesgeven in de lerarenopleiding, deed ik ook bachelorproef begeleiding. In dat kader deed ik toen al een beetje aan onderzoek. Vanaf 2020 was ik echt betrokken in het team onderzoek. Ik bouwde vanaf toen het simulatielab uit. Dat kwam in een stroomversnelling want het werd ingekanteld in onderzoek en levenslang leren."

Liesbet Desmet

"Ik ben in 2001 beginnen werken zowel in het ziekenhuis als in Arteveldehogeschool. In 2021 ben ik effectief begonnen als onderzoeker. Maar ik begeleidde wel al eerder bachelorproeven."

Wat is jouw functie binnen Onderzoek en Innovatie?

Leen Bouckaert

"Ik heb de leiding over het onderzoeksprogramma Mensgerichte Technologie. Mijn rol omvat het uitstippelen van de koers en het definiëren van de doelen van het programma. Het delen van expertise binnen ons team en het verbinden ervan met het onderwijs is voor mij van groot belang. Daarnaast ben ik ook actief als onderzoeker binnen het programma Mensgerichte Technologie, waar ik me voornamelijk bezighoud met het bevorderen van digitale professionalisering."

Dr. Mieke Embo

"Ik ben onderzoeksbegeleider binnen onderzoeksprogramma Leiderschap in de Zorg. Ik geef advies, zorg voor sturing en ondersteun onderzoekers bij hun project. Ik ben met andere woorden de Single Point of Contact van onderzoekers. Daarnaast ben ik onderzoeker binnen het Scaffold-ePortfolioproject, vooral voor de begeleiding van PhD studenten en andere valorisatie activiteiten. Maar ik schreef ook mee aan een nieuwe Europese oproep."

Christel Van Vreckem

"Ik leid een IOF-project waarbij we samen met UGent een AI-tool ontwikkelen die gesprekken met kinderen nauwkeurig uitschrijft, inclusief fouten. Dit dient als ondersteuning voor logopedisten in de praktijk. Ik werk tevens als onderzoeker aan een project, waarbij we schoolteams coachen om de taalvaardigheden van kinderen met behoefte aan taalsteun te verbeteren. Als domeinlead voor de opleiding Logopedie en Audiologie fungeer ik als brug tussen Onderzoek en Onderwijs, waarbij ik informatie doorgeef met het perspectief van een logopedist en audioloog."

Mike Jarrey

"Ik ben onderzoeker. Ik doe nog altijd onderzoek binnen de eerstelijnszorg, meer bepaald binnen Reablement. Valorisatie, verdere stappen van het project, en noem maar op. De hervorming van de eerste lijn is een heel hot topic. Ook binnen doelgerichte zorg. Reablement past daar perfect in en dat ontwikkel ik verder."

Dieter Vyt

"Als lablead ben ik verantwoordelijk voor het simulatielab. Ik zorg dat de infrastructuur van het lab up and running is. Anderzijds zorg ik voor een bepaalde mate van standaardisering en uniformiteit, zodat de kwaliteit van simulatie geborgd blijft en dat er volgens een bepaalde methodiek wordt gewerkt. Daarbij hoort ook het maken van een meerjarenplan: waar willen we met het lab naartoe. En natuurlijk ook netwerking. Ik ben aanwezig op events, geef lezingen en zetel in werkgroepen."

Liesbet Desmet

"Momenteel coördineer ik de specialisatieopleiding mimetherapie en ben ik onderzoeker binnen aangezichtsverlamming. Ik ben

ook projectleider van het IOF-project Mimi QGame. Ik bouwde mijn kennis al vroeger op als docent binnen de bacheloropleiding Logopedie in neurogene communicatiestoornissen en dysfagie."

Wat is er fijn aan jouw job?

Leen Bouckaert

"Eerst en vooral de afwisseling: we kunnen veel verschillende dingen doen, zowel alleen als in team, en die teamwerking vind ik superfijn en belangrijk. Daarnaast waardeer ik de vrijheid om onze agenda zelf te bepalen, hoewel dat soms betekent dat je 's avonds en in het weekend werkt. Ik vind die zelforganisatie heel belangrijk. Ook vind ik het fijn dat we ons inhoudelijk kunnen verdiepen, waardoor je een nationaal en internationaal netwerk opbouwt. Heel boeiend."

Dr. Mieke Embo

"Dankzij mijn ervaring en brede interesse kan ik me in alle werelden begeven en terugvallen op een uitgebreid netwerk. Ik werk graag met (jonge) mensen aan nieuwe opdrachten, projecten en onderzoeken. Multidisciplinair samenwerken en mensen verbinden, ook buiten mijn expertise, vind ik boeiend. Ik geniet van creatief denken, onderzoeken, begeleiden, lesgeven en netwerken. Bij 'De Zorgvernieuwers' (dezorgvernieuwers.be) verbinden we met het werkveld en hebben we een flexibele job met veel vrijheid. Ik ben een luisterend oor voor jonge collega's, wat ik erg waardeer. Internationaal werken, vooral in ontwikkelingslanden, past perfect bij mij. De hindernissen in België zijn elders geen hindernissen."

Christel Van Vreckem

"Wat ik juist zo fijn vind, is dat dat heel uitdagend is. Het is altijd nieuw. Je blijft permanent bijleren. Want ik doe onderzoek binnen de domeinen waar ik les en vorming over geef. Dus het ene domein beïnvloedt het andere. Ik ben ook bachelorproefbegeleider. Je kan samen met studenten ook al eens experimenteren en ideeën uittesten. En via het werkveld hoor je ook weer nieuwe vragen en nieuwe zorgen. Die kan je dan onderzoeken. Het is een heel mooie wisselwerking en een grote meerwaarde."

Mike Jarrey

"Er zijn verschillende dingen. Maar ik denk dat het belangrijkste de diversiteit is. Ik heb verschillende petten op: ik geef les, ik doe onderzoek en ik heb ook een rol binnen internationalisering. Deze allemaal integreren, is heel mooi. Ik kreeg heel veel kansen binnen onderzoek. Daardoor heb ik ook een groot netwerk binnen ergotherapie maar ook binnen eerstelijnszorg die veel kan betekenen op onderzoeksniveau."

Dieter Vyt

"De afwisseling is enorm leuk. In contact komen met verschillende mensen met verschillende types van activiteiten. Aan de slag gaan met een bepaald probleem en tot een oplossing komen, mensen ermee vooruithelpen. Dat geeft mij energie. Ik heb geen schrik om bepaalde problemen aan te pakken. Mogelijkheden exploreren en dan gaan testen of gaan inzetten in dienstverlening, enzovoort. Ja vind ik wel tof om te doen."

Liesbet Desmet

"Het feit dat ik eigenlijk de combinatie kan maken. Wat ik in de klinische praktijk ervaar kan ik naar onderwijs en onderzoek brengen en omgekeerd. Die kruisbestuiving vind ik heel boeiend. Alles begint elkaar ook te versterken. We richtten een werkgroep met experten binnen mimetherapie op, alsook een lotgenotengroep. We organiseren webinars over aangezichtsverlamming, de week van de Aangezichtsverlamming. En er zijn ook de bachelorproeven binnen dit topic waarin bijvoorbeeld al folders werden ontwikkeld. Heel fijn dat dit dan ook bij de mensen terechtkomt. Het feit dat we het verschil kunnen maken voor mensen. Dat vind ik het leukste eraan. "

ONZE ONDERZOEKS-PROGRAMMA's

ACTIVE AND HEALTHY AGEING

In de uitdagende wereld van ouderenzorg, voortkomend uit de vergrijzing, zetten we alles op alles om de behoeften van oudere zorgvragers, hun dierbaren en de zorgverleners aan te pakken.

Met de blik van al deze betrokkenen richten we ons op het vinden van vernieuwende oplossingen voor een toekomstbestendige ouderenzorg. Ons doel is om de zorg, levenskwaliteit en welzijn van ouderen op te krikken

Onze focus ligt op het vergroten van de autonomie, participatie en inspraak van ouderen zelf. We willen hun capaciteiten versterken door samen te werken in co-creatie met henzelf en hun omgeving. Op die manier bouwen we aan een flexibele en vooruitstrevende ouderenzorg.

Nancy Van Ranst
Themalead
nancy.vanranst@arteveldehs.be

Clickable QR-code

ONDERZOEKSLIJNEN

- Autonomie en inspraak
- Daadkrachtige innoverende ouderenzorg
- Zorg om het levenseinde

ONDERZOEKSPROJECTEN EN REALISATIES BINNEN DIT PROGRAMMA

KRAPPO: krachtig aandachtig voor psychiatrische en psychosomatische kwetsbaarheid bij ouderen

We zien een opmerkelijke toename van ouderen met een (ernstige) psychiatrische kwetsbaarheid in woonzorgcentra door allerlei maatschappelijke ontwikkelingen. En laten we niet vergeten: bij ouderen zijn geestelijke en lichamelijke gezondheid veel nauwer met elkaar verbonden dan bij jongere mensen. Zorgverleners geven aan dat ze vaak het gevoel hebben tekort te schieten in expertise en kennis om deze groep goed te kunnen bijstaan. En laten we het even hebben over zelfvertrouwen - soms lijkt dat ver te zoeken, vooral als het gaat om ouderen met psychische problemen in combinatie met lichamelijke kwalen, moeilijke sociaaleconomische omstandigheden of taalbarrières. En dat heeft een direct impact op de kwaliteit van de zorg.

Samen met Domino vzw en de afdeling Hestia van Karus vzw hebben we Krappo in het leven geroepen. Zo maakten we dé gids die zorgverleners een leidraad biedt om psychosomatische klachten bij bewoners te herkennen én erover in gesprek te gaan. Maar dat is nog niet alles: we ontwikkelden ook nog eens geweldige tools - denk aan e-learning - waarmee zorgverleners inzicht en kennis vergaren over de psychische kwetsbaarheid van bewoners. Zo kunnen ze deze bewoners op een fantastische manier benaderen, zelfs in de meest alledaagse situaties én bij conflicten.

Meer info:
Clickable
QR-code

LEEFLEERCENTRUM: op zoek naar een innovatief en interdisciplinair model van werkplekleren.

Volgens onderzoek kiezen onvoldoende bachelorstudenten voor een carrière binnen ouderenzorg. Een negatieve beeldvorming, te weinig middelen en een inadequate bestaffing versterken dit proces. Nochtans wordt de bevolking ouder en zal dit tot een nog grotere nood aan gekwalificeerde zorgverstrekkers leiden. Om aan deze uitdagingen tegemoet te komen werkten we samen met Academische Werkplaats Ouderenzorg en Tandem (UZ Gent) een nieuw concept van werkplekleren uit met een innovatief en interdisciplinair karakter. Het uiteindelijke doel: het werken in woonzorgcentra aantrekkelijker maken voor potentiele medewerkers; de beeldvorming rond ouderenzorg verbeteren en de profilering en competenties van zorgmedewerkers in woonzorgcentra als facilitator van het leerproces stimuleren.

Meer info:
Clickable
QR-code

Innovatieve ouderenzorg

Binnen Active & Healthy Ageing is er heel wat onderzoek gedaan rond vrijwilligers ondersteunen. De troevenkoffer is er daar één van. Dit is een fysieke koffer met onder andere fiches en omdenkkaarten die organisaties ondersteunt om personen met dementie als vrijwilliger aan de slag laten gaan. Daar hoort ook een inspiratiegids bij. Dat is een gids vol inspiratie om kansen te creëren voor personen met dementie om aan de slag te gaan als vrijwilliger.

Meer info:
Clickable
QR-code

Hoorzorg in woonzorgcentra: een boost voor participatie en integratie van slechthorende bewoners

Onderzoek toont aan dat onbehandeld gehoorverlies niet alleen een impact heeft op de gezondheid en levenskwaliteit, maar ook op het denkvermogen, gedrag en sociale interacties. Het verhoogt zelfs het risico op depressie en dementie. Maar het goede nieuws hierbij is dat we vastbesloten zijn om een blijvende verandering te brengen in de levens van bewoners in woonzorgcentra.

In 2023 sloegen we de handen in elkaar met studenten Audiologie om concrete oplossingen te vinden. En nu, dankzij externe financiering,

gaan we nog een stap verder!

We willen hoorzorg structureel integreren in de zorg van woonzorgcentra. Samen kunnen we een wereld van verschil maken. Doe mee en help ons om gehoorzorg tot een hoeksteen te maken van de zorg in woonzorgcentra.

Meer info:
Clickable
QR-code

ACTIVE AND HEALTHY AGEING

Enkele voorbeelden van dienstverleningsprojecten binnen dit programma op maat van jouw organisatie

- Integreren van Betekenisvolle Activiteiten Methode in de dagelijkse werking van teams en zorgverleners
- Versterken van een woon- en leefklimaat in jouw organisatie
- Hoorzorg in woonzorgcentra: duurzaam én haalbaar!
- Mondhygiëne in het woonzorgcentrum

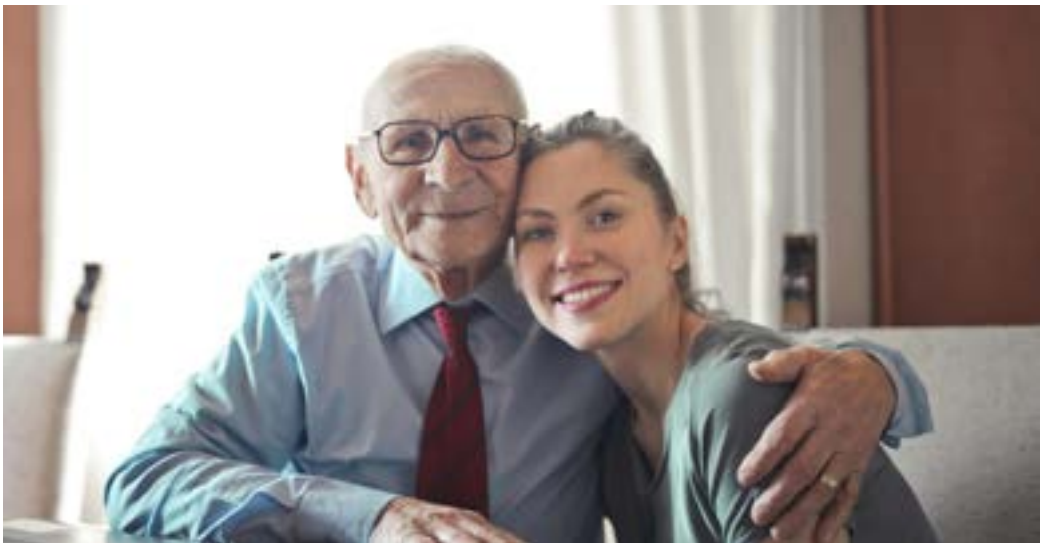

LEIDERSCHAP IN DE ZORG

De gezondheidszorg in België staat voor grote uitdagingen, zoals het verbeteren van zorgkwaliteit en levensstandaard. Er zijn aanzienlijke tekorten aan zorgverleners en een vergrijzende bevolking. Nochtans zijn competente en straffe zorgverleners zijn cruciaal! Maar leiderschap en innovatie zijn tot nu toe onderbenut. En de context van zorgverleners is ook belangrijk.

Met dit programma ontwikkelen we competentiekaders, bevorderen we competentiegericht leren en streven we naar effectieve implementatie in zorgorganisaties, zowel nationaal als internationaal.

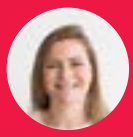

Sabrina Nachtergaele
Themalead
sabrina.nachtergaele@arteveldehs.be

Clickable QR-code

ONDERZOEKSLIJNEN

Leiderschapscompetenties van straffe zorgverleners

Competentiemanagement

Implementatie van tools naar andere contexten

ONDERZOEKSPROJECTEN EN REALISATIES BINNEN DIT PROGRAMMA

Clinical leadership @nursing homes

Clinical leaders zijn zorgverleners die niet erkend worden als formele leiders maar wél het verschil maken. Hun aanwezigheid wordt als een meerwaarde beschouwd voor de zorg en de begeleiding van de bewoners en hun familie, en voor het team en de collega's. Maar heel vaak zijn zorgverleners zich niet bewust van hun eigenschappen als clinical leader en is het bovendien onduidelijk hoe men als clinical leader kan groeien in de context van een woonzorgcentrum. In co-creatiesessies met zorgverleners en leidinggevenden uit 9 Vlaamse woonzorgcentra werd nagegaan hoe clinical leaders kunnen groeien en hoe de ideale context daartoe kan gecreëerd worden in een woonzorgcentrum. Er werden ideeën verzameld om tools te ontwikkelen. Een mooi resultaat: Self Assessment Tool (SAT) met groeikaart, Awareness for Concept, Context and Environment Survey (ACCES), TeamID. Daarnaast werd een vijfdaagse vormingsreeks ontwikkeld met verschillende tools en workshops. (Dit Project Wetenschappelijk Onderzoek vond plaats tijdens de COVID-pandemie. Daarom is er ook nagegaan hoe zorgverleners hun rol als clinical leader opnamen tijdens de coronacrisis.)

Meer info: Clickable QR-code

Changemakers

Creativiteit en innovatie in de gezondheidszorg aanpakken en zorgverleners stimuleren om positieve veranderingen te bewerkstelligen? Het project Changemakers ontwikkelde een opleidingstraject gericht op het bevorderen van innovatief gedrag en intrapreneurship bij zorgverleners in de gezondheidszorg.
Het is gebaseerd op een competentiekader dat is aangepast aan de zorgsector en het concept van intrapreneurship.
Het bestaat uit een Massive Online Open Course (MOOC), waarin zorgverleners tools en inzichten krijgen om changemakers te worden. De MOOC maakt gebruik van een self-assessment matrix (SAM) om zorgverleners bewust te maken van hun competenties en om hun persoonlijk bekwaamheidsniveau te identificeren. Het opleidingstraject omvat verschillende fasen: van het verwerven van basiskennis tot het fungeren als trainers in innovatief gedrag en intrapreneurship binnen de zorgorganisatie.

Meer info: Clickable QR-code

SCAFFOLD: e-portfolio's voor het ondersteunen van werkplekleren in de opleidingen gezondheidszorg

Iedereen die in de gezondheidszorg actief is weet hoe belangrijk het is om kwaliteitsvolle opleidingen aan te bieden. Zo zijn afstuderende professionals bevoegd en bekwaam om veilige zorg te verlenen. Werkplekleren speelt hierbij een essentiële rol, maar de moderne gezondheidszorgomgeving is complex en veeleisend. Een opvallende ontwikkeling is de opkomst van ePortfolios, die competentiegericht leren en levenslang leren ondersteunen. Ondanks hun potentieel blijft effectief ePortfolio-gebruik een uitdaging. Met steun van Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en Strategisch Basis Onderzoek hebben we in Vlaanderen goede praktijken en uitdagingen van ePortfolio-gebruikers in de gezondheidszorgopleidingen onderzocht.
Via user design thinking hebben we een innovatief ePortfolio-prototype ontwikkeld, gericht op het faciliteren van zelfregulerend leren in een complexe werkplekomgeving.
Dit project bracht expertise uit ver-

schillende disciplines samen en leverde een ePortfolio af dat voldoet aan de visie van competentiegericht zelfregulerend leren dat ook in de kwaliteitswet opgenomen is.

Meer info:
Clickable
QR-code

Innovatie in de zorg: toolbox voor leidinggevenden

Leidinggevenden hebben nood aan tools die hen ondersteunen om innovatie in hun zorgorganisatie te implementeren. Tot op heden zijn er nog geen tools voorhanden die leidinggevenden in de zorgsector kunnen inzetten om informele leiderschaps- en innovatieve vaardigheden bij zorgverleners te ontwikkelen en zo tot een innovatiecultuur te komen. Binnen dit project gingen we aan de slag met de onderzoeksvraag 'Welke tools, hulpmiddelen en handvaten kunnen leidinggevenden van zorgorganisaties inzetten om de innovatiecultuur te optimaliseren en het draagvlak voor innovatie te verhogen?'

Meer info:
Clickable
QR-code

LEIDERSCHAP IN DE ZORG

Enkele voorbeelden van dienstverleningsprojecten binnen dit programma op maat van jouw organisatie

- Interdisciplinaire communicatie binnen teams
- Van leidinggeven tot leiderschap
- Clinical leadership voor zorgmedewerkers en leidinggevenden in woonzorgcentra
- Clinical leadership voor verpleegkundigen in ziekenhuizen
- Op weg naar een innovatiegerichte cultuur in jouw organisatie: traject voor beleid, teams en leidinggevenden

MENSGERICHTE TECHNOLOGIE IN DE ZORG

De zorgsector kampt met grote uitdagingen. Technologie en digitalisering kunnen vaak een vaak oplossing zijn. Ondanks de sterke boost aan nieuwe innovaties voor zorgactoren lopen we nog vaak tegen barrières aan om technologie impactvol en mensgericht te implementeren.

Dit onderzoeksprogramma focust op een vlottere implementatie en adoptie van technologische innovaties in de gezondheidszorg. Samen zetten we in op barrières en facilitators waardoor technologie beter kan landen. We zoeken naar de technologieën die een antwoord bieden op de vraag, maken een gerichte doorvertaling naar de zorgsector en zorgen voor een effectieve implementatie.

Leen Bouckaert
Themalead
leen.bouckaert@arteveldehs.be

Clickable QR-code

ONDERZOEKSLIJNEN

Mensgerichte ontwikkeling van nieuwe innovaties in de zorg

Succesvolle implementatie van technologie in de zorg

Adoptie van technologie door zorgverleners

ONDERZOEKSPROJECTEN EN REALISATIES BINNEN DIT PROGRAMMA

MimiQgame: game ter ondersteuning van revalidatie bij personen met een perifere aangezichtsverlamming

Met MimiQgame willen we een antwoord bieden op de internationale vraag van therapeut en patiënt naar een meer innovatief, interactief format van facial retraining (mimetherapie). Via een facial retraining game krijgt de patiënt binnen een spelcontext gevarieerde en individueel aanpasbare oefeningen aangeboden. Het doel? De therapietrouw van patiënten verhogen en therapeuten toelaten veel meer tijdsefficiënt en kosteneffectief te werken. De technische proof of concept die wordt ontwikkeld, wordt via user testing iteratief geëvalueerd en bijgestuurd. En verdere valorisatiepistes verkennen we verder én werken we uit.

Meer info:
Clickable
QR-code

PREPCA.I.RE PREpairing Primary Care planning to be AI REady

De planning van thuiszorgactiviteiten is complex en tijdsintensief, vaak nog handmatig, wat hoge kosten veroorzaakt voor thuiszorgorganisaties. Inefficiënte planning leidt tot tijdsverlies en ontevredenheid bij zowel patiënten als medewerkers. Steeds meer zorgorganisaties zijn geïnteresseerd in het optimaliseren van dit proces met AI. Samen met werkveldpartners zetten we de noodzakelijke onderzoeks- en ontwikkelingsstappen. We ontwikkelden gidsen over de bouw en mogelijkheden van een

algoritme voor IT- en thuiszorgorganisaties, evenals een prototype.

Meer info:
Clickable
QR-code

Vicosim

Er is nood aan betere communicatieskills voor zorgverleners. Simulatietrainingen zijn heel interessant. We doen dit al jaren aan de hand van hoogtechnologische poppen en simulanten-acteurs. Deze traditionele onderwijsmethoden voegden we samen in een realistische en innovatieve vorm door gebruik te maken van virtual reality (VR) technologie. Deelnemers kunnen daardoor de voordelen ervan ervaren in een virtuele wereld. Niet alleen voor het testen van technische skills, maar ook voor communicatieve vaardigheden.
We ontwikkelden een communicatietraining met realistische casussen en getrainde acteurs in 360° VR-opnames. Naargelang de keuzes die je als deelnemer maakt, krijg je een kwaliteitsvolle blended leerervaring op eender welke locatie

Meer info:
Clickable
QR-code

ENVISION: European Network on Virtual Simulation OnLine

ENVISION, een tweejarig strategisch partnerschap, had als doel de 'digitale education readiness' van Europese docenten en studenten in het gebruik en de ontwikkeling van Virtual Gaming Simulatie op te bouwen. In nauwe samenwerking met onderwijsexperts en een leverancier van digitale technologie creëerden we een hoogwaardige, inclusieve digitale onderwijsmethodologie die de best practice-standaarden van simulatie waarborgt. Virtuele Gaming Simulatie als online virtuele simulatie: in VGS worden live acteurs als simulatiepatiënten ingezet om realistische klinische scenario's na te spelen. In het scenario worden meerdere beslissingsmomenten ingebouwd waar studenten uitgedaagd worden in hun klinische vaardigheden en soft skills. Debriefing helpt de deelnemers om na te denken over hun leerervaring. Boeiende materie!

Meer info:
Clickable
QR-code

Digitale vaardigheden: opleidingen van de toekomst

Een onderzoeker aan het woord
In gesprek met Lucie Van de Looverbosch

Lucie, kan je iets meer vertellen over het project 'Digitale vaardigheden – opleidingen van de toekomst?

Zeker! Het ESF-dossier, nu bekend als WSE, betreft het initiatief om zorgopleidingen te transformeren naar de behoeften van de toekomst, met een specifieke focus op digitale vaardigheden. Het hoofddoel van deze opleiding is om studenten en zorgorganisaties in staat te stellen hun medewerkers op te leiden tot digitaal vaardige professionals. Dit initiatief heeft geleid tot de ontwikkeling van 11 verschillende opleidingen binnen een jaar, waarbij diverse hogescholen en kenniscentra betrokken waren. Deze opleidingen richten zich op verschillende thema's die relevant zijn voor de digitale transformatie binnen de zorgsector.

En waar ging Arteveldehogeschool mee aan de slag?

Samen met de Odisee en Erasmus-hogeschool ontwikkelden we een open source lessenpakket binnen het thema gezondheidszorg. Er is een grote vraag naar bijscholing rond de thema's: Digitale basis-vaardigheden, Zorgtechnologie en de psychosociale vaardigheden. Er is telkens een kruisbestuiving tussen organisaties binnen IT, educatie en de zorgtechnologie. Waarvan dat laatste bij Arteveldehogeschool.
Deze opleidingen helpen zorgorganisaties om op een laagdrempelige manier enerzijds digitale vaardigheden te ontwikkelen, om in een volgend stadium op een doordachte manier zorgtechnologie te implementeren. De e-learning Digitale vaardigheden is een algemene cursus die zorgorganisaties nog naar hun hand kunnen zetten.

Hoe moeten we ons dat voorstellen, een open source platform?

Een open source platform is eigenlijk een cursus die we via het leerplatform Canvas beschikbaar maken voor studenten, docenten, zorgorganisaties en hun medewerkers. Het dient als een soort leidraad voor mensen die met technologie werken: het beoordeelt hun kennis, houding en vaardigheden met betrekking tot communicatietools, informatiesystemen en andere onderwerpen binnen de zorg. Met andere woorden, het is geen saaie opsomming van bekende systemen zoals Word, Excel of MS Teams, maar het biedt een leidraad binnen een snel veranderend zorglandschap. Dit stelt organisaties in staat om flexibel te zijn en zelf te kiezen welke modules zij willen implementeren.

Hoe hebben jullie dit aangepakt?

We zijn begonnen vanuit de bestaande competentiekaders van digitale vaardigheden. Daaruit hebben wij een competentielijst opgesteld waarvan wij 4 terug zagen komen. En wij voegden er nog eens 2 aan toe: zorgtechnologie en wetgeving. Die verzamelden we uit gesprekken met interne en externe partners. Zij gaven aan dat digitale vaardigheden bij heel veel medewerkers echt wel een knelpunt is. De cursus zelf hebben wij dan afgetoetst bij klankbordgroepen, bij zorgorganisaties die inzetten op digitale vaardigheden, studenten vroedkunde en verpleegkunde.

Op welk niveau zijn deze cursussen opgemaakt?

Op bachelorniveau (niveau 6), maar in principe is het ook toegankelijk voor zorgkundigen.

Zijn er linken met andere onderzoeksprojecten?

Ja, er is een link naar het Scaffold project, waarin er een verklaring is te vinden van het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP). Met andere woorden: de vaardigheden die je na de cursus hebt, kan je erna digitaal verwerken in een POP-plan.

Meer info:
Clickable
QR-code

MENSGERICHTE TECHNOLOGIE

Enkele voorbeelden van dienstverleningsprojecten binnen dit programma op maat van jouw organisatie

- Creëren van een maak-cultuur in jouw organisatie
- Integreren van 3D-maaktechnieken in de werking van jouw organisatie
- VR it Yourself: leer zelf VR maken en integreren in jouw activiteiten
- VICOSIM: gebruik onze virtuele communicatiesimulator om jouw team te doen groeien in persoonsgerichte communicatie of op vlak van teamcommunicatie
- Leren door Simuleren: laat zorgverstrekkers aansluiten bij ons simulatieleren samen met studenten verpleegkunde én leer samen
- Wie het schoentje past: screening van voetgezondheid

TOEKOMSTBESTENDIGE EERSTELIJNSZORG

Het belang van toekomstbestendige eerstelijnszorg staat niet meer ter discussie. Maar er zijn heel wat uitdagingen. Wereldwijd stijgt het aantal mensen met complexe zorgbehoeften. Er is gezondheidsongelijkheid door drempels die de toegang tot zorg belemmeren. En de zorg is nog te aanbodgericht.

Wij streven naar oplossingen door middel van samenwerking tussen onderwijs, onderzoek en praktijk, gericht op preventie en welzijn, en gebaseerd op de behoeften van zorgverleners en zorgvragers. Onze aanpak omvat het identificeren en overwinnen van drempels, evenals het uitbreiden van oplossingen, met een signaalfunctie naar het beleid toe.

Door samen te werken met zorgprofessionals op het gebied van innovatie, streven we naar geïntegreerde zorg op maat voor iedereen. Dit realiseren we via een academische werkplaats die praktijkgericht onderzoek en innovatieve projecten ondersteunt.

Patricia De Vriendt
Themalead
patricia.devriendt@arteveldehs.be

Clickable QR-code

ONDERZOEKSLIJNEN

Versterking en uitbreiding van geïntegreerde zorg in de eerste lijn

Meer proactieve gezondheidsbevordering en ziektepreventie

Impactvolle buurtgerichte zorg

ONDERZOEKSPROJECTEN EN REALISATIES BINNEN DIT PROGRAMMA

Expeditie Doelgerichte Zorg

Samen met partners Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en EersteLijnsZone Midden West-Vlaanderen willen we hulpverleners in de eerste lijn coachen bij het implementeren van doelgerichte zorg. Met als doel: praktisch, concreet, op vraag en op maat deelnemers ondersteunen bij deze implementatie. We ontwikkelden een inspirerende roadmap met voorbeelden, tips en tricks voor andere organisaties die doelgerichte zorg willen implementeren in hun werking.

Meer info: Clickable QR-code

► **Bekijk de filmpjes op de projectpagina via de QR-code**

We interviewden enkele actoren binnen doelgerichte zorg.

Rebecca
Teamcoördinator

"Doelgerichte zorg is een basisattitude die je moet doortrekken in heel jouw werking, ook als het moeilijk wordt."

Sylvie
Teamcoördinator

"Doelgerichte zorg is ook zorg voor kwalitatieve zorg. Dat is hetgeen je wil bereiken. Het gaat niet altijd over de uitkomst maar ook over de manier waarop en de kwaliteit die je op dat moment ook biedt aan de mens, jouw cliënt of aan de patiënt. Dat is voor mij het allerbelangrijkste. Tijd voor iemand maken en iemand die op dat moment noden heeft, is van onschatbare waarde. En van daaruit jouw zorg laten vertrekken, vind ik nog altijd het allerbelangrijkste. Het zorgt ervoor dat je vertrouwen krijgt, dat je een mandaat krijgt om aan de slag te gaan met jouw cliënt."

Justin
Arts

"Het brengt een positiviteit in de dagelijkse praktijk, dat je vooruitgang kan boeken, dat je niet vastzit en met onze rug tegen de muur staan. Dat we toch wel kleine stapjes kunnen zetten in de zorg voor mensen. Doelgerichte zorg kan bijvoorbeeld iets betekenen als je een patiënt hebt die langskomt voor medicatie én waarbij je ook kan vragen wat zijn levensdoelen zijn, welke zorg dat hij graag heeft dat er geboden wordt, wat vindt hij belangrijk. Dat zij de eerste vragen die je moet stellen als je een behandelplan opstart."

Stijn
Verpleegkundige

"Op termijn is dat een fantastische return dat je gaat krijgen".

Earcovered at work

Bedrijven investeren in gehoorbescherming en toch wordt deze niet altijd (consequent) gedragen op de werkvloer. De onderneming weet eigenlijk niet waarom de gehoorbescherming niet gebruikt wordt en dus ook niet wat er moet veranderen om een verbetering te bekomen. Om die noden in het bedrijf in kaart te brengen werkten we volgens het Intervention Mapping Protocol: 'Needs assessment'. Hieraan werkten heel wat bedrijven aan mee. Het resultaat was een assessmentinstrument voor werknemer, ploegleider en preventieadviseur als eerste stap van het IMP. Maar hier stopt het niet: in een TETRA-project onderzochten we dit verder, samen met een 40-tal KMO's, GO's en vakorganisaties.

Meer info:
Clickable
QR-code

ReableLabs

Reable Labs, een variant van het living labs-concept, creëert innovatieve ecosystemen in de eerstelijnszorg. Ons doel is individuen te helpen hun leven te beheren door deelname aan betekenisvolle activiteiten. Centraal staat Reablement, een methode die een intensieve, kortdurende zorgperiode biedt en wereldwijd aan populariteit wint vanwege vergrijzing en druk op zorgdiensten. Reablement bevordert zelfmanagement, vermindert afhankelijkheid van traditionele zorg en verbetert zowel individueel welzijn als de marktconformiteit van zorgdiensten. Zo kunnen zorgverleners samen met hun cliënten naar doelen werken, wat de tevredenheid en waarde van het werk verhoogt.

ReableLabs toepassen of er meer van kennen? Ons onderzoeksteam helpt graag!

Meer info:
Clickable
QR-code

Actief@thuis

Fysieke activiteit kan kwetsbaarheid vertragen of zelfs omkeren. Het functioneel trainingsprogramma ACTIVE-AGE@home speelt hier perfect op in en traint ouderen in hun eigen thuisomgeving op alle aspecten die een verhoogde kwetsbaarheid in de hand werken zoals onder meer spierkracht, evenwicht en uithouding maar ook cognitieve activiteit, coördinatie en ADL-activiteiten (Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen). Zo zet het programma in op lokale vrijwilligers die samen met de ouderen, 70-plussers, thuis oefeningen gaan doen. Het programma is opgebouwd uit eenvoudige en functionele oefeningen die aanleunen bij activiteiten van het dagelijks leven zoals trappenlopen, opstaan uit een stoel en objecten verplaatsen in de ruimte. Het project loopt nog en is altijd op zoek naar kwetsbare 70-plussers en vrijwilligers.

Meer info:
Clickable
QR-code

VERPLEEGKUNDIGE IN DE HUISARTSENPRAKTIJK: VOORBIJ DE DREMPELS

Een onderzoeker aan het woord
In gesprek met Sylvie Ackaert

Kan je eens schetsen waarover dit project gaat?

In de eerstelijnszorg, specifiek in huisartsenpraktijken, ervaren huisartsen de laatste jaren een toenemende taakverzwaring. Een mogelijke oplossing is samenwerken met een verpleegkundige in de praktijk (een VIHP). Dit vraagt echter een grote omschakeling voor huisartsen, die naast medische zorg ook leidinggevende taken krijgen. Ze moeten nu meer interprofessioneel samenwerken en beschikken over HR-vaardigheden.

Deze overgang verloopt niet altijd soepel, wat we willen onderzoeken vanuit zowel het perspectief van huisartsen als verpleegkundigen, om vervolgens te kijken waar ondersteuning nodig is.

Waar lag jullie focus?

Vooral op de barrières binnen de huisartsenpraktijk en niet buiten de huisartsenpraktijk. Met andere woorden: wij focusten niet op de financiering van de verpleegkundige of erkenning van een beroepstitel. We namen wel een signaalfunctie naar het beleid toe.

Uniek in deze context is dat een huisarts taken kan loslaten en kan doorgeven aan een verpleegkundige. En dat is een andere manier van kijken naar de zorg.

Wat hebben jullie dan precies gedaan?

We werkten in fases waarbij de analyse heel belangrijk was: het probleem scherpstellen. De aanleiding van het project was ook het Postgraduaat Verpleegkundige in de Huisartsenpraktijk. We voelden hier dat de stage niet altijd zo vlot liep.

Na ons te verdiepen in de lectuur, spraken we ook met experten. We deden interviews en focusgroepen met huisartsen, verpleegkundigen in de huisartsenpraktijk, observaties tijdens stages en begeleidingsgesprekken. Dit gaf een immense hoeveelheid aan informatie.

Een mooie wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek. Wat kwam daar vooral naar boven?

Na gesprekken met artsen en VIHP's hebben we de drempels in kaart gebracht. Er was vooral nood aan begeleiding bij onboarding, de taal van HR in het algemeen. Maar ook: hoe ziet de huisartsenpraktijk van de toekomst eruit en wat is onze visie op samenwerken.

En ook: er was nog geen functieprofiel van een VIHP, dus hebben we gekeken naar alle mogelijke taken van een verpleegkundige in de huisartsenpraktijk. Al deze zaken hebben we afgestemd met onze adviesgroepen.

Is dit iets dat zich enkel situeert bij huisartsenpraktijken?

Bij uitbreiding zien we het voor gans de eerstelijnszorg, ik denk maar aan een tandartsenpraktijk. Iedereen die rond taakuitzuivering bezig is, kan er iets uit leren. Daar zijn dezelfde problematieken.

Wat wilden jullie met dit onderzoek vooral bekomen?

We wilden de drempels wegwerken. Want door dit allemaal helder te krijgen en vroeg in het proces in te grijpen, kunnen we ook zorgen voor minder uitval van VIHP's. Hierdoor ontstaat er ook een grotere jobtevredenheid bij beide partijen. En dat in kaart brengen is ons gelukt. Ons project duurde 2 jaar, maar het zou mooi zijn om hier verder mee aan de slag te kunnen in een vervolgonderzoek. We kunnen nog meer de brug slaan tussen HR, consultancybedrijven en huisartsenpraktijken.

Deden jullie dit onderzoek alleen?

Het was een onderzoek vanuit Arteveldehogeschool maar wij hadden een adviescommissie met een vertegenwoordiging van het werkveld bestaande uit huisartsen, huisartsen in opleiding (haio's), een beroepsvereniging, eerstelijnsactoren, verpleegkundigen én een wetenschappelijke meter en peter.

Meer info:
Clickable
QR-code

TOEKOMSTBESTENDIGE EERSTELIJNSZORG

Enkele voorbeelden van dienstverleningsprojecten binnen dit programma op maat van jouw organisatie

- Omvormen van een praktijk naar een multidisciplinair patiëntgerichte organisatie.
- Implementeren van doelgerichte zorg in jouw organisatie met jouw teams: een expeditie.

ACADEMISCHE WERKPLAATSEN

Binnen onze academische werkplaatsen eerstelijnszorg en ouderenzorg maken we impact door het initiëren van impactvolle maatschappelijke veranderingen via tastbare resultaten en baanbrekende innovaties. Samen maken we de zorg vaan morgen door samen onderzoek te doen, innovatie uit te werken en toe te passen, beleid en onderwijs te inspireren en te onderbouwen! Een biotoop waarin deelnemers samen denken, doen en ondernemen.

Jolien Allart
jolien.allart@arteveldehs.be
Ouderenzorg

Patricia De Vriendt
patricia.devriendt@arteveldehs.be
Eerstelijnszorg

Activiteiten binnen de Academische Werkplaatsen:
- Nieuwe inzichten verkennen
- Samen innovatienoden bespreken
- Werk maken van oplossingen
- bekomen inzichten inbedden en verduurzamen
- Samen onderwijs innoveren

Meer info over de academische werkplaatsen:
Clickable QR-code

BENIEUWD NAAR AL ONZE ONDERZOEKSPROJECTEN? VIND ZE HIER: CLICKABLE QR-CODE

Onze labs

We beschikken over verschillende labs waarbij we zowel binnen onderzoek, onderwijs als dienstverlening bij externe vragen van partners en van zorgorganisaties verschillende testen en onderzoeken doen. Maatwerk is ons ding: we zijn nieuwsgierig en gaan nieuwe uitdagingen niet uit de weg. Onze labs vind je op onze campus Kantienberg, Voetweg 66 in Gent of we komen naar je toe.

FABLAB

Het fablab is een open coöperatieve werkplaats voor iedereen: ontwikkelaars, onderzoekers en zorgprofessionals werken er samen om op maat slimme en laagdrempelige zorginnovaties voor hun zorgvragers te maken. Ideeën worden er namelijk omgezet naar werkende prototypes en fysieke producten door middel van verschillende hedendaagse technologieën. 3D-printers, VR-brillen, lasercutter, digitale snijmachine, 360°camera, VR-AR-MR headsets … we hebben het allemaal! En ze zijn allemaal toegankelijk voor personen met een niet-technische achtergrond. Samen maken we de democratisering van nieuwe maaktechnologieën waar.

SIMLAB – SIM@ART

Het Simlab bestaat uit een simulatielab en een observatielab. In de meest diverse omgevingen onderzoeken en trainen we met hoogtechnologische simulatiepoppen: van een druk station tot een brandende penthouse, alles is mogelijk in de immersive room. Naast fysieke simulatieruimtes zetten we ook in op VR toepassingen. In het observatielab gebruiken we kwaliteitsvolle cameraregistraties om eigen en externe zorginnovaties te onderzoeken. We kunnen het mobiel lab overal opbouwen. In het simulatielab trainen en testen we zowel kennis, vaardigheden, attitudes, samenwerking en communicatie. Ideaal voor sessies ter plaatse in het werkveld of in het lab op campus.

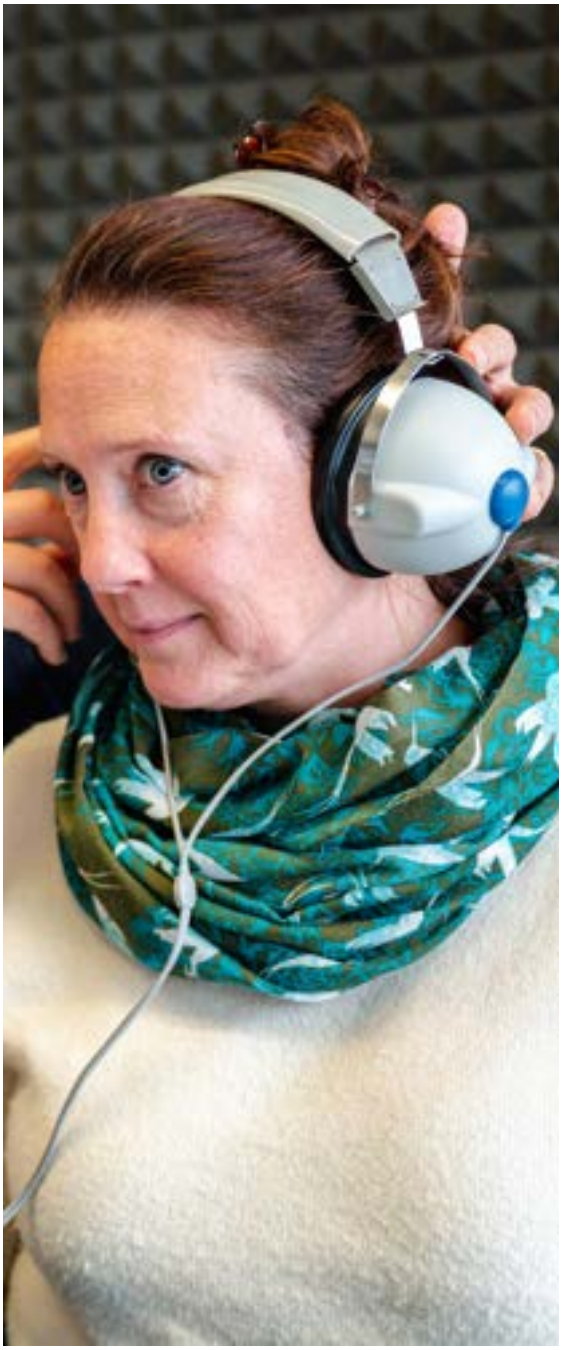

AUDIOLAB

In het audiolab doen we nauwkeurige metingen van koptelefoons, oortelefoons, gehoorbeschermers, hoortoestellen en headsets. We hebben een grote expertise rond hoorapparaten en aanpassingen errond. Maar ook onderzoek rond gedragsverandering is er mogelijk. Denk maar aan gehoorbescherming op het werk. We hebben een akoestische meetpop voor testings. We doen geluidsmetingen op de werkvloer zelf en geven advies rond evidence-based strategieën die werkgevers kunnen aanpakken om werknemers te stimuleren om gehoorbescherming te dragen.

Bekijk de labs online
Surf naar onze website:
Clickable QR-code

AAN DE SLAG MET ONZE PROJECTEN EN ONZE EXPERTEN?

Tomas Lambrecht

Tomas Lambrecht is Blikopener en aanspreekpunt Dienstverlening binnen ons Onderzoeks-en Innovatiecentrum. We gingen met hem in gesprek.

Tomas, waaruit bestaat jouw rol binnen Onderzoek en Innovatie?

Wel ik heb eigenlijk twee rollen die met elkaar verbonden zijn. In de eerste plaats ondersteun ik de onderzoekers. Want dat is wat we doen: onderzoekers ondersteunen. Dienstverlening ligt niet altijd in de natuur van een onderzoeker en net daar zijn we dan complementair. De blik naar buiten toe: samenwerken met werkveldactoren en partnerships aangaan. Dat is zoveel als wat we binnen ons team beter kennen als de focus van Blikopener: wat onderzoekers doen verbinden met noden van werkveldactoren en ook omgekeerd.
Mijn tweede rol is dan die van dienstverlener. Ook dat is binnen onderzoek en ontwikkeling essentieel. Dienstverlening is immers een vorm van valorisatie en disseminatie van onderzoek.
Dus waar ik in eerste instantie de onderzoekers ondersteun, zal ik in de tweede plaats werkveldactoren helpen met hun vragen binnen zorg. En die koppel ik aan elkaar en de cirkel is rond.

Met andere woorden dienstverlening draagt bij tot valorisatie en disseminatie van onderzoek.

Juist. Want wat is de meerwaarde van onderzoek die in de kluis blijft liggen. Dienstverlening helpt ervoor te zorgen dat we het onderzoek dat we doen, ook effectief gebaseerd is op noden en prikkels, op vragen en trends die zich in het veld afspelen. En ook omgekeerd: dat het onderzoek ook effectief kan landen in het veld. Dat je dus met andere woorden impact genereert! Daar gaat het om. Het is onze opdracht om ervoor te zorgen dat we systemen opzetten en ondersteuning organiseren, zodat de resultaten en inzichten uit onderzoek, ook terugstromen naar het veld, naar zorgvragers en –verstrekkers, naar burgers, ... Onderzoek en ontwikkelen vereist dus ook een stuk maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Bevindt jouw opdracht zich enkel binnen Onderzoek en Innovatie?

Mijn rol is inmiddels geëvolueerd en verbreed naar gans ons expertisedomein. Waarom? Omdat die rol niet alleen belangrijk is voor onderzoek, maar zeker ook voor onderwijs. Net zoals dat voor onderzoek het geval is, staat sterk onderwijs ook steeds in verbinding met het veld en de noden die actoren ervaren. De zorgsector dweept actueel met de T-shaped professional ... Maar hoe ziet die professional eruit, wat wordt van hem verwacht en hoe kunnen wij daar als onderwijs op inzetten? Een typische uitdaging waarop we het antwoord enkel via samenwerking kunnen vinden.
Met andere woorden, kort samengevat: vanuit blikopener en

dienstverlening beantwoorden we de vraag ‘hoe kunnen wij op een duurzame en verdiepende manier samenwerken met externe actoren, zodanig dat ons onderwijs en ons onderzoek wordt versterkt en dat wat we doen ook echt aansluiting vindt bij het werkveld.’

“Ons geheim? We luisteren naar onze partners.

Hoe komt het werkveld tot bij jou?

We willen maatschappelijke impact hebben en daarom is de samenwerking met het werkveld cruciaal. De zorgsector verandert verschrikkelijk snel. Iedereen spreekt over het feit dat ‘de zorg van morgen anders zal zijn dan vandaag’.
Wel om een antwoord op die grote uitdaging te formuleren, kunnen we dienstverlening aanbieden en die kan verschillende vormen aannemen. Vanuit de nood zoeken we samen naar antwoorden op die noden. Dat kan onderzoek op maat zijn. Een training. Een begeleidingstraject of een coaching traject, ... Dat kan een ontwikkeling zijn van iets nieuws die we gedurende een lagere periode opnemen. We kunnen daar een bachelor proef bij combineren. Onze expertise binnen onderwijs en onderzoek komt daar eigenlijk samen.

One size does not fit all?

Dat klopt. Het is belangrijk dat het werkveld een antwoord krijgt op hun specifieke vraag, op hun maat, rekening houden met hun cultuur en hun uitdaging. Er ligt veel perspectief in de in-company dienstverleningen. Ik geloof sterk dat we door daarop in te zetten veel impact kunnen genereren en meteen ook nieuwe prikkels kunnen genereren voor nieuwe inhouden in onderzoek en onderwijs.
Neem nu BAM als voorbeeld.
(De Betekenisvolle Activiteiten Methode). We gaan deze methode echt toepassen in organisaties door organisaties te begeleiden, rekening houdend met hun cultuur en werking. Een ander voorbeeld is Clinical Leadership. Het is een uitdaging om inzichten uit dit project echt te enten op de vraag van actoren, maar het loont om die oefening te maken. En hierin zit een belangrijke taak voor mij als Blikopener: ik luister naar de vraag en verhelderen ze. Waar gaat het over? Waar wil je naartoe? Met andere woorden: we luisteren, maken een analyse en die beantwoorden we met een vorm van dienstverlening op maat van de organisatie. Parallel betrekken we daar meteen ook de juiste expertise bij vanuit onderzoek of onderwijs. En die dienstverlening kan dan de meest uiteenlopende vormen aannemen: van een eenvoudig advies, over een café tot een gepersonaliseerd maattraject, een contractonderzoek, een gesubsidieerd onderzoek zijn enzovoort.

Kan ik het zo formuleren dat blikopener het luisterproces is en dat dienstverlening de uitwerking ervan is?

Ja dat klopt het zijn twee verschillende dingen maar het één sluit op het andere aan. Er was ooit iemand die me vroeg: Tomas, waarom zijn jullie vanuit onderzoek en dienstverlening zo graag gezien in het veld. Hoe moet ik het aanpakken? Mijn antwoord daarop was simpel: Uiteraard moet je inhoud en expertise hebben! Maar het begint bij luisteren. Je moet actief luisteren en zo de expertise verbinden aan wat je hebt beluisterd. En bovenal, trouw blijven aan wat je hebt beluisterd en van daaruit aan de slag gaan met de verkregen informatie.

De vraag die onlangs op tafel lag: hoe kunnen we dat samenwerken met werkveld actoren duurzaam maken. Hoe kunnen we actoren verbinden?

Het is bijna een emotioneel contract. Een soort verbinding. Op het moment dat je een werkveldactor kan verbinden, dan wordt het een partner en dat is de next step die we moeten nastreven. We moeten de klant-leverancier relatie overstijgen en echt evolueren naar betrokkenheid en verbondenheid. Dat laatste impliceert vertrouwen in de kennis en expertise en vertrouwen in de wijze waarop wordt samengewerkt. Het gaat dus om een soort loyaliteit naar elkaar. Ambassadeur zijn voor elkaar. En daar is dan eigenlijk het hele brede verhaal van De Zorgvernieuwers uitgegroeid.

De Zorgvernieuwers, kan je daar iets meer over vertellen?

De Zorgvernieuwers is eigenlijk duurzaam maken van wat we doen in Blikopener en in dienstverlening.

“Ik gids jou doorheen het oerwoud..

Maar hoe ga je nu eigenlijk tewerk Tomas?

Wel het begint met interne communicatie: onderzoekers en docenten moeten mij kennen en vertrouwen hebben in de wijze waarop ik hen kan ondersteunen. Maar ook de extern communicatie is belangrijk. Ook zij moeten de weg naar mij vinden. Pas dan kunnen we verbinden. Via de kanalen zoals sociale media, een website enzovoort. Maar vooral ook door presentie. Heel laagdrempelig: tijd maken en luisteren en doen wat je belooft. Het is belangrijk om een dedicated persoon te hebben in die rol, een figuur die mensen gidst. Want iemand buiten Arteveldehogeschool verdwaalt in onze structuur en inhoud. Neen, binnen Gezondheid en Zorg gids ik hen doorheen het oerwoud.

En de vraag die bij mij altijd rijst is: hoe kan ik je helpen. Wat heb ik in mijn winkel, wat is onze expertise en met wat kan ik precies helpen. En dan koppel ik de juiste personen aan elkaar. Heel puur en eenvoudig eigenlijk.

Met andere woorden Tomas: heeft iemand een vraag, dan contacteert die best jou en jij gidst.

Dat klopt. Op basis van de vraag, ga ik samen op zoek naar hoe we een oplossing kunnen formuleren binnen Arteveldehogeschool.
Ik laat je niet aan de poort van het oerwoud staan, maar ik gids je doorheen dat oerwoud. En ik laat je hier en daar proeven. Dat is mijn rol en de wijze waarop ik mijn rol vorm geef.

HOE KUNNEN WE JOU HELPEN?

Tomas vertelde het al hierboven. Wil jij met ons meedenken, meewerken, meedoen? Ervaar je bepaalde ontwikkelingsnoden in de brede gezondheidszorg? Heb je vragen rond implementatie van innovatie?

We horen die héél graag! Want samen maken we de wereld van morgen. We luisteren naar jouw vragen en zoeken samen naar een antwoord.

"Ons project met Arteveldehogeschool geeft me zoveel energie in mijn job. Ik zit al de hele dag met een big smile."
Rebecca Denys, Mintus

"De interactie tussen werkveld en onderzoek die door dit project heel duidelijk op de voorgrond staat, is zeer boeiend om te ervaren! Er is een mooi samenspel, en door inbreng van beiden partijen komen we tot een sterk onderzoeksvoorstel, we kijken er al naar uit om te starten!"
Laurine Peeters, Leiehome

"Deelname aan het onderzoek stelt ons in staat om nieuwe technologieën en methodieken te ontdekken. De samenwerking verbreedt ons gezichtsveld en geeft ruimte om te exploreren. Samen met de projectpartners en onderzoekers krijgen we inspraak in het bepalen van de doelstellingen en het projectplan. Deze aanpak zorgt voor een maximale betrokkenheid."
Bart Degryse, Wit-Gele Kruis West-Vlaanderen

"Samenwerken met Arteveldehogeschool zou ik samenvatten als: doelgericht, afgestemd maatwerk, down to earth én academisch onderbouwd."
Jo Craeymeersch - Eerstelijnszone Midden West-Vlaanderen

"Binnen de samenwerking met Arteveldehogeschool zaten we direct op dezelfde golflengte: doelgerichte zorg biedt een grote meerwaarde aan de cliënt en zorgaanbieders. Deze zorgaanbieders gaan we ondersteunen door een praktijkgericht traject waarbij de focus ligt op het implementeren van doelgerichte zorg in de praktijk en de noden van de deelnemers centraal staan."
Carmine Polfliet- VVSG

KEN JE DE ZORGVERNIEUWERS?

De wereld van morgen zal anders zijn dan die van vandaag. Zo zal ook de zorg van morgen anders zijn dan vandaag. Nieuwe uitdagingen, nieuwe trends, nieuwe verwachtingen, nieuwe focus, nieuwe inhoudelijke thema's, nieuwe culturen …

De zorg van morgen is een uitdaging die we als zorgactoren niet alleen kunnen aangaan. Denk hierbij gerust aan the war for talent, de nieuwe eisen aan kwaliteit van zorg, schaarste aan middelen, de dwang tot innovatie, de grotere betrokkenheid van de publieke opinie, …

De zorg van morgen daagt ons allen uit, in het bijzonder omdat de zorg moet verstrekt worden door de jongeren van vandaag! Wat zijn hun verwachtingen, waartoe moeten ze in staat zijn, welke zijn de vereiste 22nd century skills, …

De zorg van morgen vereist samenspel tussen werkveld, beleidsmakers en onderwijs.

We werken aan een nieuwe zorgwereld, voortbouwend op de sterktes van vandaag en met oog voor hen die zorg zullen moeten ontvangen en geven.

De Zorgvernieuwers: samen aan de slag met innovatie in zorg en gezondheid.

BLIJF OP DE HOOGTE VAN ONZE ACTIVITEITEN

Schrijf je in op onze **Themanieuwsbrief** Gezondheid en Zorg
>> https://bit.ly/3JXUzMC
Clickable QR-code

Volg ons op **LinkedIn**: Gezondheid en Zorg Arteveldehogeschool

Kijk op onze **website**: www.arteveldehogeschool.be/onderzoek/gezondheid-en-zorg

Of **mail** ons via gezondheid-en-zorg@arteveldehs.be

Editie 2024